

ריצ'רד ברטון וזינדה כלייר ב"הנפך"
הכל בגלל הילדים

כוכבים

שחקן למרות רצונו

ריצ'רד ברטון הוא דמות ציבורית היסטורית את טורי הרכילות כליכך הרבה, עד שכמעט נזכר לשכוח כי האיש הוא אחד השחקנים הגדולים של הדור ושלבד מן הקניות שעשה עבור אליזבת טיילור או העובדה שלקח את אשתו של אלון מירוצ'ימכונות הנשא אותה לאשה (למרות שהיא צעירה ממנו ב-22 שנים), הוא גם אחת הדמויות המחשמלות ביותר שיש לבמה ולקולנוע הדוברים אנגלית. הנטייה לשכוח נובעת אולי מיחסו הייחודי של ברטון למיקצועו. ככל שעוקר בים אחר הראיונות שהוא מעניק, מתקבל הרושם כי האיש הוא שחקן למרות אחת הדמויות המחשמלות ביותר שיש לבמה ולקולנוע הדוברים אנגלית. הנטייה לשכוח נובעת אולי מיחסו הייחודי של ברטון למיקצועו. ככל שעוקר בים אחר הראיונות שהוא מעניק, מתקבל הרושם כי האיש הוא שחקן למרות אחת הדמויות המחשמלות ביותר שיש לבמה ולקולנוע הדוברים אנגלית.

למרות זאת, כאשר הוא משווה את דרכו בתיאטרון ובקולנוע, מורגשת גאווה גדולה הרבה יותר בקשר להישגיו על הבמה. "הופעתי ביותר מאה מחזות ונכשלת רק פעם אחת, הוא מציין, "במחזה בשם אג' דת האוהבים של אנוא". אבל ככל הנוגע לקולנוע, אמרו לי שהופעתי ב-61 סרטים, אבל אני חושב שראיתי יותר משיערה מהם. ומכל הסרטים הללו, אולי היו עשרה שדרשו ממני השקעת מאמץ התעמקות בתפקיד. סרטים כמו הבט אחרונה בוטס, מי מפחד מוורגי'ניה וולף או בקט, ואפשר אולי לצרף לרשימה את הגריסה המוסרטת של אקווס שבה הופעתי באחרונה."

חופשה ממושכת. סרט אחד שבוודאי אינו נכלל בין התביבים עליו הוא מגרש השדים מס' 2 — הכופר. הסרט נחשב אחד הכישלונות הצורבים ביותר בשנים האחרונות. תבישתו למשל עמדו המפציצים על כך שהסרט לא יוצג בפני אף עיתונאי לפני הקרנת הבכורה שלו, כדי שאי אפשר יהיה לספר לקהל מה צפוי לו.

הסכמתי להופיע בסרט בגלל הילדים שלי, שהתלהבו מאד מן החלק הראשון של מגרש השדים. לא היה לי דבר יותר מעניין לעשות באותה עת, הסרטת אקווס נועדה להתחיל רק בעוד כמה חודשים, החלטתי שאין שום סיבה לסרב להצעה. תיום נדמה לי שמוטב היה אילו נטלתי לעצמי חופשה ממושכת."

אחד התנאים הראשונים שהעמיד להוסיף עה בסרט היה שינוי תסוף. "אני ששט איני מבין מה קורה בסוף שלכם", הסביר למפיקים. נראה שגם הם לא הבינו בדיוק, ומשום כך אמנם לא שינו את הסוף אלא (המשך בעמוד 44)

החופשיים בכמה מן הסרטים של הדור החדש בצרפת. אולם כאשר באה אניאס אל מפיקה ואמרה להם שואלרי היא הי שחקנית שתגלם את זמרת-המתאה, נאמר לה מייד: "הבלונדית המצחיקה הזאת יכר לה לגלם רק נערות שוטות" אניאס התר עקשה, ולבסוף נשאה הארס זכתה בתפקיד. זו בלבד שואלרי מארס זכתה בתפקיד, אלא שיחד עם תרו ליוטר (עוד אלמונית שהתגלתה בסרט זה), הצליחה לזכות בפרס המשחק בפסטיבל תאורמינה (החשוב ביותר באיטליה כיום). נוסף על הפרס שהוענק לסרט עצמו.

אחת שרה, השניה לא הוא בהחלט סרט בעל שליחות. עקרונית, וזו מסוג הסרטים שצריכים להפסיד כסף. אניאס ורדה הת-נסתה בכך כבר לא פעם. ככל שהיתה בסרטיה שליחות גדולה יותר, כך ירדה הכנסתם בקופה. הרי הכל יודעים שסמואל גולדוויין, שהיה מומחה גדול לטעם הקהל, אמר פעם לעובדיו: "אם יש לכם שליחות, תשלחו אותה בדואר, לא בסרט". אבל הרי זמנים משתנים — אחת שרה והשניה לא מוצג בפאריס כבר יותר משישה חודשים. או שהקהל התבגר — או שהדואר חדל לעבוד.

שרוצה לעזור לנשים, יכול להתחיל בכך שיחנך את הקצב שבפינת הרחוב". **אמהות וזונות.** מצד שני, הדרך שבה מציגים נשים בקולנוע אינה משיבעה את רצונה. "מתי ראיתם לאחרונה אשה נכונה על המסך?" היא שואלת. "כל השנים האחרונות מראים לנו סיפורי ידיות מופי" לאים בין גברים, כמו ניומן ורדפורד, אבל לנשים עדיין מיעדים שני תפקידים בלבד: אמהות וזונות."

ומדוע? משום שהסרטים נעשים על-ידי המעמד השליט. וכאן אין מנוס מן השפה המיליטאנטית של הליגה. "הגברים הם הבורגנות, והנשים המעמד העובד", אמרת אחת הדמויות בסרטה האחרון של ורדה. "ואף אחד אינו שואל את המעמד העובד מה הוא רוצה לראות."

ורדה נתקלה בנישה השרירותית אל הי אשה, גם כאשר ליקקה את סירטה. לאחד התפקידים הראשיים בו רצתה בשחקנית צעירה שהיא כיום באופנה בצרפת. שמה ואלרי מארס, פניה היו בלתי-מוכרים עד לפני כמה חודשים אולם באחרונה אפשר היה לראות את הבעתה הקונדסית, את תלתליה הבלונדיים הפרועים ואת מיתגיה

בהחלט לראות את עצמה כ"אשה של מחר", המקדימה את דורה. כשהיא החלה לעסוק בבימוי סרטים נחשב הדבר עדיין תופעה חריגה. סירטה העלילתי הראשון, קליאו מ'5 עד 7, היה כבר מבחינות רבות סרט פמיניסטי שתיאר את התמודדותה של זמרת מפונקת, החיה בגפה, עם הסכנה של מחלת הסרטן. זה היה אחד הסרטים הבולטים ביותר שיצאו מצרפת בתקופת הגל החדש, והוא פתח לפניה פתח לעבודה סדירה. מאז המשיכה לעשות סרטים, כש היא מתעלמת בשיטתיות מן הסיכויים הר מסחריים זמרתכות בעיקר במה שנראה לה חשוב לומר. למשל, בסרט כמו האושר, שבו תיארה וריאציה מוזרה של המשולש הנצחי ובו גבר מוצא את אישרו המושלם בין אשה ומאהבת ואינו יכול בדיוק להבין מדוע הן אינן מסוגלות להיות מאושרות כמוהו.

מזה 20 שנה היה אניאס ורדה עם במאי הקולנוע ז'אק דמי (מטרות שרבורג). היא הביאה עימו ילדים לעולם, אבל עדיין לא טרחה להעביר את מערכת היחסים הזאת דרך חופה וקידושין. למרות שהיתה תמיד בעלת השקפות פמיניסטיות, היא מעידה על עצמה שהיא אהבת, לבלשל קצת, לתפור קצת, לטפל קצת בגינה, ור לטפל קצת בתינוק. ואומנם, למרות גילה כשלוש שנים ואת התקופה שבה רוזקה אל הבית ניצלה כדי לעשות סרט תעודי בשם דאגרוטיפים — מישחקימלים — כוונתה, מצד אחד, לטיפוסים מרחוב דאגר (הרחוב שבו היא מתגוררת) ומצד שני לדיוקני אנשים כפי שקראו להם במאה שעברה (לואי דאגר, על שמו נקרא הרחוב, היה אחד מממציאי הצילום).

במאית ועקרת בית. לכאורה, סרט תעודי שיגתתי על אוסף מיקרי של אנשים שגרים יחד באחד הרבעים הפחות-הזרים של פריז, ברחוב שבו הבית הציבעוני הרי מקושת היחידים שיש של הונג ורדה דמי שמתגורר בתוך שתי חנויות שחוכרו יחד, ואשר הפכו בית ומישרד גם יחד ור קושתו בצבעים עיז. למעשה הוא סרט על עולמה של אשה, מעין תיאור מפורט של קווי האופק בחייה של עקרת-בית רגייה כפי שהיתה אניאס באותה תקופה קצרה שהייתה מרותקת לביתה. ומבלי לפלוט שום הכרזה פמיניסטית היה המבט הקפדני אבל האנושי שהיא שלחה באוסף הסיפורים שבשכנותה, גם תיאור לעומק של נשמה צרפתית מסוימת וגם תיאור של האופקים הצרים שבהם סגורה אשה רגילה תמיד.

"בזמן שאני מרגישה עצמי פעילה בתנאי עיה לזכויות האשה, ושאיני במאית קולנוע. אין ניגוד בין השניים, אבל איני סבורה שהייתב להיות זהות ביניהם. אין צורך דווקא לבזבז מיליון דולר כדי להוכיח את הנאמנות לתנועה, או להועיל לה, והרי סרט כיום עולה בערך כסכום הזה, מי

תעודי

1 תצוין

2 טוב

3 נכה

4 חלש

5 ע

לנופרעים

בילבד

עולם מוזר (מקסיס, תל-אביב, איטליה) — אין צורך להיות מופרע כדי להנות מסרט זה, אבל זה עוזר. ואם כי אין חוק שמחייב אדם לצום לפני הסרט הזה, כדי למנוע מבעלי הקיבות החזקות את הסיי כון של ישיבה בתוך הקיאה של בעלי הקיבות החלשות. בלשון פירסומת חלקלקה סרט זה נקרא בוודאי סרט "חינוכי" שמוריד את המסכה מעל פני העולם הברברי שבו חיים הכל. אבל, מוטב לקרוא לך המפלצתי הנוצר בשמו. עולם מוזר הוא אוסף של זוועות, מחליאות יותר ומחליאות פחות, שהובקו יחד בחוסר-טעם ובמיקריות נוריים. המטרה היא לנצל את הסקרנות החולנית של אותם אנשים שאינם יכולים להתאפק מלהציץ לבית-השני מוש של השכן, והמלקקים שפתותיהם בהנאה בכל פעם שמזדמן להם לראות איזו גופה מרוטשת אחרי תאונת דרכים.

מי שנמנה עם סוג זה של צופים, ודאי יזכה בסרט זה בסידרה של אורגזמים דוחרים, בזה אחר זה. איזו הנאה עילאית ניתן לשאוב ממראה אדם החותך לעצמו את הלשון מול המצלמה, ממראה שאריות גופה של אשה אח"י שעברה דרך מערכת העיכול של כריש, או מגולגולת מפוצחת של קורבן רעידת אדמה בגואטמלה! וכיצד אפי שר שלא להתנרות למראה אינדיאנים בדרום-אמריקה, השוכנים זרעם לאבר המין של שבויה, בפעולה שנראית יותר כחוקת עופדים מן הגוף מאשר כיחסימין!

יהלומים בישבן של פרה — עולם יפה!

מובן שיש בסרט גם דברים אחרים: כפר שהקשר היחידי שלו עם האנושות הוא כבל התלוי מעל תהום, מברי חים מחביאים יהלומים בישבני פרות, אינדיאנים המקשי-טים גופם בקשקשים וזחרים של דגים לפני עונת ההזדוודי-גות, או זוגות בריטיים המשתחררים ממעצוריהם הנפשיים והמיניים בעזרת ניבול-יפה והחלפת מחלומות, בהשגחת רופא. מה לעשות, אפילו הצוות החרוף שעבד כאן, לא הצליח למצוא 90 דקות רצופות של זוועות, או שמא הם שמרו חלק מן האסופה לסרט הבא. או בהנאה, למי שמסוגל.